

Hatırlatma: İşbu bilgi notunda geçen kurum, işletme ve kişi adları hiçbir şekilde referans, reklam, tanıtım yahut ticari bir amaçla kullanılmamış olup; tümüyle kamuya açık web sitelerinden elde edilen bilgiler ışığında, uygulamadaki bilinirlikleri de gözetilerek konuyu örneklendirmek amacıyla kullanılmıştır. Bu çalışmada geçen hiçbir ibare, doğrudan hukuki tavsiye olarak nitelendirilemez.

Ekim 2025

Dijital Varlıklara Miras Hukuku Bağlamında Bir Bakış*

***Avukat Ayşenur DEMİRTÜRK**

Hukukun toplumun yaşayış biçiminden çıkıp gelişmesi ve toplumla birlikte var olması tartışılmaz bir gerçektir. ¹ Başka bir deyişle, varlık amacı toplumun ihtiyaç ve taleplerine adil bir çözüm sunmak olan hukuk, toplumun yaşayış biçimiyle ve ihtiyaçları çerçevesinde şekillenir ve kendisini günceller. Literatürde ilk kez Eugen Ehrlich tarafından ortaya konan “yaşayan hukuk” kavramı da tam olarak hukukun bu dinamik yapısına işaret etmektedir. Günümüzde de teknolojinin geldiği nokta, hukukun teknolojik gelişmelere uyarlanmasını gerektirmiştir.

Özellikle son zamanlarda “YouTuber” olarak nitelenmeye başlanan insan sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Öte yandan “Facebook” veya “Instagram” hesapları üzerinden, bir meslek icra edercesine satış yaparak yahut genellikle takipçi sayısı fazla olanların kişisel sayfalarında reklamlar yaparak maddi kazanç elde etmeleri sıradan hale gelmiştir. ² Bu anlamda dijital ve teknolojik varlıklar ve veriler, tıpkı taşınır veya taşınmaz mallar gibi bireyin hak ve tasarruf alanının bir parçası haline gelmiş, dolayısıyla da bu alanda da gerek dünyada gerekse ülkemizde dijital varlıkların hak sahipliği ve dijital varlıklar üzerindeki tasarruf yetkisinin kapsamına ilişkin ihtilaflar da ortaya çıkmaya başlamıştır. Örneğin bireylerin sosyal medya hesapları, web siteleri, dijital paraları veya cüzdanları, e-posta hesapları gibi birçok kavram, “mülkiyet” kavramı içinde tartışılmaya başlanmış; bunun doğal bir sonucu olarak da miras hukuku açısından devredilebilir birer mal olup olmadıkları, terekeye dahil edilip edilmeyecekleri tartışılmaya başlanmıştır.

Bu çalışmamızda, dijital varlıkların miras hukuku kapsamında terekeye dahil edilip edilmeyeceği, intikal, devir ve tasarrufuna ilişkin hukuki sorunlara değinilecektir. Dijital miras kavramına geçmeden evvel, Türk Hukuku’nda miras ve tereke kavramlarına ve ölüme bağlı tasarruflara kısaca değinmek faydalı olacaktır.

1- Türk Hukukunda Miras ve Tereke Kavramı

“Tereke” kavramı, **ölen kişinin ölüm anında var olan mal varlığı, hak ve borçlarının tümüne** karşılık gelmektedir. Klasik anlamda ölen kişinin mülkiyetinde olan gayrimenkuller, menkul mallar, para, tahvil, hisse senedi gibi tüm mal varlığı değerlerinin yanında hak ve alacaklar ve borçlar da tereke kapsamında değerlendirilir. Yalnız mevzuatta ayrı tutulan hallerde ve kişiye sıkı sıkıya bağlı haklarda, ölen kişinin sahip olduğu hakkın terekeye dahil edileceğinden söz edilmeyecektir. Örneğin intifa hakkı kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hak olup; kişinin ölümüyle birlikte sona erecek ve mirasçılara intikal etmeyecektir.

¹ Eugen Ehrlich *Sosyolojisinde Yaşayan Hukuk Kavramı*, Doç. Dr. Ahmet ÖZALP, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi.

² *Ölümden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukuki Akıbeti*, Yasemin MARAŞLI DİNÇ, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2019 (142).

Türk Medeni Kanunu'nun 599. maddesinde de bu husus aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

*“Mirasçılar, **miras bırakanın ölümü ile mirası bir bütün olarak, kanun gereğince kazanırlar.** Kanunda öngörülen ayrık durumlar saklı kalmak üzere mirasçılar, miras bırakanın aynı haklarını, alacaklarını, diğer mal varlığı haklarını, taşınır ve taşınmazlar üzerindeki zilyetliklerini doğrudan doğruya kazanırlar ve miras bırakanın borçlarından kişisel olarak sorumlu olurlar.”*

Madde metninden de anlaşılacağı üzere mirasçılar; miras bırakanın ölümü ile birlikte, **herhangi bir işlem yapmalarına ya da mirası kabul ettiklerine ilişkin bir beyanda bulunmalarına gerek olmaksızın, mirası bir bütün olarak, kendiliğinden kazanırlar.** Bunun için miras bırakanın ölümünden haberdar olmaları da gerekli değildir. Zira ana kural mirasçıların mirası “kabul ettikleri”dir; istisna ise mirası reddetmeleridir. Mirası reddetmek isteyen mirasçılar, miras bırakanın ölümünden itibaren 3 ay içinde (vasiyetname ile atanmış mirasçılar ise vasiyetnameden haberdar olmalarını takiben 3 ay içinde) mirası reddettiklerini Sulh Hukuk Mahkemesi'ne bildirmelidir.

Miras ile tereke kavramları eş anlamlı olarak kullanılıyor olsa da; miras kavramı miras bırakanın mal varlığında bulunan ve **mirasçılara intikali mümkün** her türlü hukuki ilişkiyi ifade ederken, tereke kavramı miras bırakanın mal varlığında bulunan ancak para ile ölçülebilir niteliğe sahip olan değerlerin bütününe ifade etmektedir. Bu nedenle miras kavramı, terekenin yanı sıra, para ile ölçülebilir niteliğe sahip olmasa da miras bırakanına ait ve intikale elverişli olan bazı değerleri (resimler, aile belgeleri gibi) de kapsamaktadır.³ Bu tanımlardan yola çıkılarak, bir hakkın/varlığın miras yoluyla mirasçılara intikalinin mümkün olup olmadığını değerlendirirken, eğer açık bir düzenleme bulunmuyorsa o hakkın/varlığın kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardan sayılıp sayılmayacağı kıyas yoluyla irdelenmelidir.

İçerisinde farklı neviden “varlıklar” barındıran dijital miras da bu bakış açısıyla ele alınmalı; hangi varlıkların ölenin kendisine sıkı sıkıya bağlı hak teşkil ettiği, hangi varlıkların intikale elverişli olduğu bu bakış açısıyla incelenmelidir.

2

Miras, kişinin ölümü ile birlikte var olur. **Başka bir deyişle, miras bırakanın ölümüyle birlikte miras açılacak ve tereke mirasçılara intikal edecektir.** Miras bırakan henüz hayatta iken miras hukuku kuralları uygulama alanı bulamayacağı gibi, miras bırakanın ait mal varlığı olarak adlandırılan ve onun ölmesiyle birlikte “terake” olarak isimlendirilen değerlerin de mirasçılara intikali mümkün olmayacaktır.⁴

Öte yandan miras bırakan henüz hayattayken “ölüme bağlı tasarruflar” ile mal varlığına konu değerler üzerinde tasarruf yetkisine sahip olur. Ölüme bağlı tasarruflar, “vasiyetname” ve “miras sözleşmesi” olmak üzere iki türdür. Buna göre herkes, yaşarken ölümü halinde mal varlığı değerlerinin kimlere ve hangi oranda intikal edeceğini bir miras sözleşmesi ya da vasiyetname marifetiyle kararlaştırabilir. Miras bırakanın yaşarken yapacağı ölüme bağlı tasarruflarda tek koşul, saklı pay sahibi mirasçıların saklı paylarına halel getirmemektir. Saklı pay sahibi mirasçılar ise miras bırakanın sağ kalan eşi, anne ve babası ile alt soyudur.

Ölüme bağlı tasarrufların ayrıca, kanunda öngörülen şekil şartlarına uygun şekilde yapılması bir zorunluluk ve sağlık şartıdır. Başka bir deyişle kanunda emredilen şekle bağlı olmadan yapılan bir

³ *Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali, Eşref Can Gürbüz, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 29, Sayı 1, Haziran 2023.*

⁴ *Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali, Eşref Can Gürbüz, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 29, Sayı 1, Haziran 2023.*

vasiyetname ya da miras sözleşmesi, miras bırakanın gerçek iradesini yansıtsa bile geçerli olmayacaktır.

Vasiyetname, resmî şekilde veya mirasbırakanın el yazısı ile ya da sözlü olarak yapılabilir.

El yazılı vasiyetnamelerin, Türk Medeni Kanunu’nun 538. maddesi uyarınca **yapıldığı yıl, ay ve gün gösterilerek başından sonuna kadar miras bırakanın el yazısıyla yazılmış ve imzalanmış olması** zorunludur. El yazılı vasiyetname, saklanmak üzere açık veya kapalı olarak notere, sulh hâkimine veya yetkili memura bırakılabilir.

Sözlü vasiyetnameler ise, Türk Medeni Kanunu’nun 539. maddesi uyarınca istisnai durumlarda, örneğin yakın ölüm tehlikesi, ulaşımın kesilmesi, hastalık, savaş gibi olağanüstü durumlarda yapılabilir. Sözlü vasiyetname istisnai olup, miras bırakan için sonradan diğer şekillerde vasiyetname yapma olanağı doğarsa, bu tarihin üzerinden bir ay geçince sözlü vasiyet hükümden düşer.

Resmi vasiyetname ise iki tanığın katılmasıyla resmî memur tarafından düzenlenir. Resmî memur, sulh hâkimi, noter veya kanunla kendisine bu yetki verilmiş diğer bir görevli olabilir. Uygulamada resmi vasiyetnameler genellikle noter huzurunda düzenlenmektedir.

Bir diğer ölüme bağlı tasarruf olan miras sözleşmesi; resmî vasiyetname şeklinde düzenlenmek zorundadır. Sözleşmenin tarafları, arzularını resmî memura aynı zamanda bildirirler ve düzenlenen sözleşmeyi memurun ve iki tanığın önünde imzalarlar. Öğretide “resmi memur”un düzenleme yetkisi bulunan bütün memurlar olduğu kabul edilirken, pratikte resmi memurun karşılığı olarak miras sözleşmeleri noter nezdinde yapılmaktadır.

Bu noktada önemle belirtmek gerekir ki uygulamada vasiyetname, kendiliğinden infaz edilmez. Miras bırakanın ölümünden sonra ele geçen her türlü vasiyetnamenin, geçerli olup olmadığına bakılmaksızın hemen sulh hâkimine teslim edilmesi zorunludur. Vasiyetnamenin sulh hâkimine teslim edilmesi ile birlikte sulh hâkimince vasiyetname açılır. Şayet noter kanalıyla yapılmış resmi bir vasiyetname söz konusuysa, kişinin ölümü ile birlikte noter tarafından otomatik olarak bu vasiyetnamenin varlığı ilgili sulh hâkimine bildirilir ve vasiyetnamenin açılması davası böylece açılır. Burada sulh hâkiminin görevi; vasiyetnameyi açmak, okumak ve ilgililere tebliğ etmektir. Bunun dışında sulh hâkimi, vasiyetnamenin yerine getirilmesi yönünde bir karar veremez. Örneğin açılmasına karar verilen bir vasiyetnamede bir kişiye bir taşınmaz bırakılmışsa, kendisine taşınmaz bırakılan kişi doğrudan tapu müdürlüğüne gidip bu taşınmazı edinemez. Vasiyetname usulüne uygun açıldıktan sonra vasiyet alacaklılarının ayrıca vasiyetnamenin uygulanması için “vasiyetnamenin tenfizi” davası açmaları gerekir. Vasiyetnamede yazılı hususlar, ancak tenfiz davasının sonucunda icra edilebilir hale gelecektir. Başka bir anlatımla vasiyetnamenin tenfizi, miras bırakanın vasiyetinde belirlediği hükümlerin, talimatların veya arzuların mahkeme kararı ile resmi olarak yerine getirilmesi sürecidir. Örneğin, miras bırakanın vasiyetinde belirli bir malın belirli bir kişiye bırakılması talimatı varsa, tenfiz süreci bu talimatın gerçekleşmesini, yani malın yasal olarak ilgili kişiye devredilmesini sağlar. Vasiyetnamenin tenfizi davası, Asliye Hukuk Mahkemesi’nde açılır.

2- Dijital Miras Kavramı

Dijital miras kavramı, teknolojiye yaşanan gelişmelere bağlı olarak pek çok dijital varlığın ortaya çıkmasıyla birlikte son dönemde adından sıkça söz ettiren bir kavram olup öğretide dijital miras

kavramına ilişkin muhtelif tanımlar yapılmaktadır.⁵ Dijital mirasın tanımı ile ilgili henüz kanuni bir düzenlememiz ise bulunmamaktadır.

Öğretide “dijital miras” olarak ifade edilen bu kavram bakımından, henüz genel geçer bir tanımlamadan söz etmek mümkün değildir.⁶ Alman Barolar Birliği’nin 2013 yılına ait görüş yazısında⁷ **“Telif hakları, web sitelerindeki haklar ve alanlar (domain) ile sağlayıcı ile miras bırakan arasında internetin kullanımına ilişkin kurulan tüm sözleşme ilişkileri, e-posta hizmetlerine, internet portallarına, sosyal ağlara erişime ilişkin yapılan tüm sözleşmeler ile miras bırakanın internetteki tüm hesap ve verileri”** dijital miras kapsamında sayılmıştır.

Dijital mirasa ilişkin bir başka tanımlama ise şu şekildedir: **“Dijital miras kavramının içine miras bırakanın dijital malvarlığının tümü girmektedir; buna göre, donanım ve yazılıma ek olarak kaydedilmiş veriler, telekomünikasyon şirketleri ve internet servis sağlayıcıları ile kurulmuş sözleşme ilişkileri, erişim yetkileri, e-posta hesaplar, sosyal medya ağlarındaki üyelikler ve internetteki kullanıcı hesapları dijital mirasın kapsamındadır.”**⁸

Dijital miras, **“miras bırakanın internet ortamındaki hesaplarının ve verilerinin tümü”** biçiminde de tanımlanabilir.⁹

Uluslararası literatürde “dijital miras”, jetonlar ve kripto para birimleri ile ilgili ve e-postalar ve mesajlar, elektronik banka kartları; instagram gibi sosyal medya ve bulut hizmetlerinde yayınlanan fotoğraf albümleri, uygulamalar aracılığıyla üretilen müzikler ve diğerleri olarak kabul edilmektedir. Hatta mirasçının mülkiyetinde bulunan herhangi bir nesnenin (bir sosyal medya hesabı, bir dosya, bir belge, sosyal ağlarda dijital bir ayak izi) miras olarak kabul edilir.¹⁰

Dijital mirasın öğretilerdeki başka bazı tanımları da şöyledir:

- **Sabit disklerde, tablet PC’lerde, akıllı telefonlarda, CD’lerde, DVD’lerde, USB yığın depolama aygıtları, disketler veya diğer depolama ortamlarında depolanan veriler**¹¹
- **Kapsamına uygun düşen yazılım ve donanımlar da dâhil olmak üzere internette veya bulut (Cloud) sisteminde depolanan veriler ile internet ağına erişimler**¹²

⁵ *Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali*, Eşref Can Gürbüz, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt 29, Sayı 1, Haziran 2023.

⁶ “DİJİTAL MİRAS” - ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ’NİN “FACEBOOK” KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146).

⁷ *Stellungnahme des Deutschen Anwaltvereins durch die Ausschüsse Erbrecht, Informationsrecht und Verfassungsrecht zum Digitalen Nachlass – 34/2013*

⁸ “DİJİTAL MİRAS” - ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ’NİN “FACEBOOK” KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146), (Eserde atf yapılan kaynak: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: Staudinger BGB - Buch 5: Erbrecht, 17. Baskı 2017, BGB §1922 N. 594.)

⁹ DİJİTAL MİRAS” - ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ’NİN “FACEBOOK” KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146), (Eserde atf yapılan kaynak: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: Staudinger BGB - Buch 5: Erbrecht, 17. Baskı 2017, BGB §1922 N. 594.)

¹⁰ Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, Yıl: 2022, Cilt: 13, Sayı: 30. YönOrg 2022, 114-125. (Eserde atf yapılan kaynaklar: Santos Moron, M. J. (2018). The so-called digital inheritance: need of regulation: Study of spanish and comparative law. Cuadernos Derecho Transnacional, 10, 413., Berlee 2017)

¹¹ DİJİTAL MİRAS” - ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ’NİN “FACEBOOK” KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146), (Eserde atf yapılan kaynak: Deusch Florian, Digitales Sterben: Das Erbe im Web 2.0, ZEV 2014, s. 2.)

¹² DİJİTAL MİRAS” - ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ’NİN “FACEBOOK” KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146), (Eserde atf yapılan kaynak: Philip Wunderlin/Andrzej Bielajew, “Digitaler Nachlass – was geschieht mit unseren “IT-Daten” nach dem Tod?”, IPRB 2014, s. 224; Stephanie Herzog, “Der digitale Nachlass – ein bisher kaum gesehenes und häufig missverstandenes Problem”, NJW 2013, s. 3745.)

- **Miras bırakanın e-posta hesapları, profesyonel veya sosyal ağlar veya internette ödeme hizmeti sağlanmasına ilişkin hizmet sağlayıcılarıyla akdetmiş olduğu sözleşme ilişkileri,**¹³
- **Elektronik postalar, çevrimiçi adres defterleri, internetteki iletişim bilgileri, web sitelerindeki haklar ve miras bırakanın dijital parası,**¹⁴
- **İnternette depolanan fotoğraf ve videolar ile internet ortamındaki forum ve blog sitelerindeki yazılara (paylaşımlar) ilişkin telif hakları, dijital fotoğraflar üzerindeki resim hakkı,**¹⁵
- **İnternette depolanan fotoğraf ve videolar ile internet ortamındaki forum ve blog sitelerindeki yazılara (paylaşımlar) ilişkin telif hakları, dijital fotoğraflar üzerindeki resim hakkı,**¹⁶
- **Çevrimiçi sağlayıcılar aracılığıyla alınan müzik ve dil eserleri ile elektronik kitaplar üzerinde edinilen kullanım hakları,**¹⁷
- **Diğer tüm mevcut veya gelecekte ortaya çıkacak dijital ürünler**¹⁸

Tüm bu tanımlamalar ışığında dijital mirası özetle;

- Sosyal medya platformlarındaki ve dijital medya sitelerindeki hesaplar (Netflix, Spotify, YouTube, Instagram, Exxen, Facebook, StoryTell, Watpad, Kindle vb.)
- Cloud (bulut) depolama ortamlarındaki veriler (Apple iCloud, Google Drive vb.)
- Bloglarda, sosyal medya hesaplarında yer alan yazılar, fotoğraflar, içerikler,
- Elektronik posta hesapları ve bu hesaplarda yer alan içerikler,
- Bilgisayar, tablet, cep telefonu gibi donanımlarda bulunan veriler,
- İnternet sitesi alan adları,
- Hesaplara ait parola ve kullanıcı adları,
- Dijital paralar, kripto paralar/jetonlar

şeklinde bir kapsam üzerinden değerlendirmek mümkündür.

¹³ DİJİTAL MİRAS - ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ'NİN "FACEBOOK" KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146), (Eserde atf yapılan kaynak: Ludyga Hannes/Heintz Veris-Pascal, "Endlich Rechtsklarheit beim digitalen Nachlass? Das Facebook-Urteil des BGH", JM 2018, s. 398.)

¹⁴ DİJİTAL MİRAS"- ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ'NİN "FACEBOOK" KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146), (Eserde atf yapılan kaynak: Hannes Ludyga, "Digitales Update für das Erbrecht im BGB?", ZEV 2018, s. 2; Benedikt Klas/Christine Möhrke-Sobolewski, "Digitaler Nachlass – Erbschutz trotz Datenschutz", NJW 2015, s. 3473)

¹⁵ DİJİTAL MİRAS"- ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ'NİN "FACEBOOK" KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146), (Eserde atf yapılan kaynak: Steiner Anton/Holzer Anna, "Praktische Empfehlungen zum digitalen Nachlass", ZEV 2015, s. 262.)

¹⁶ DİJİTAL MİRAS"- ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ'NİN "FACEBOOK" KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146), (Eserde atf yapılan kaynak: Steiner Anton/Holzer Anna, "Praktische Empfehlungen zum digitalen Nachlass", ZEV 2015, s. 262.)

¹⁷ DİJİTAL MİRAS"- ALMAN FEDERAL MAHKEMESİ'NİN "FACEBOOK" KARARI ÜZERİNE BİR İNCELEME, Çiğdem İLERİ, TBB Dergisi 2020 (146), (Eserde atf yapılan kaynak Stefan Gloser, "Digitale Erblasser und digitale Vorsorgefälle – Herausforderungen der Online-Welt in der notariellen Praxis – Teil I", MittBayNot 2016, s. 13.)

¹⁸ Dijital Miras"- Alman Federal Mahkemesi'nin "Facebook" Kararı Üzerine Bir İnceleme, Çiğdem İleri, Tbb Dergisi 2020 (146), (Eserde Atf Yapılan Kaynak: Stephanie Herzog, Kroiß/Horn/Solomon, Nachfolgerecht, Der Digitale Nachlass, 2. Baskı 2019, N. 2.)

Dijital mirasın mirasçılara intikal edip etmeyeceği, intikal edecek ise hangi şartlar dahilinde intikal edeceği, her ülkenin yerel hukuku üzerinden değerlendirilmelidir.

Bu çalışmada, dijital mirasa konu olabilecek varlıklar:

a) Ölenin sosyal medya ve dijital medya hesapları

- Maddi içeriğe sahip olmayan (sadece kişiler arasında iletişim amacıyla kullanılan),
- Ticari amaçlarla kullanılan,
- Karma hesaplar (Hem şahsi hem ticari),

b) Ölenin e-posta ve sair yazışma içerir hesapları

c) Ölenin dijital finansal varlık ve verileri (kripto varlık ve jetonlar)

d) Ölenin bilgisayar, tablet, USB gibi donanımlarında yer alan fotoğraf ve veriler

olarak ele alınacaktır.¹⁹

a) Ölenin Sosyal Medya ve Dijital Medya Hesapları

- **Maddi içeriğe sahip olmayan sosyal medya ve dijital medya hesapları (Sadece kişiler arasında iletişim amacıyla kullanılan hesaplar)**

Günümüzde sosyal medya uygulamaları, kişilerin iletişim için en çok tercih ettikleri mecralar olmuştur. Buna göre ileri yaştaki kimseler dahi Messenger, Instagram gibi uygulamalardan yazışmakta, birbirleriyle haberleşmektedir. Hal böyle olunca, kişi öldüğünde bu yazışmaları içeren ama malî bir değeri olmayan sosyal medya hesaplarının akıbetinin ne olacağı bir tartışma konusu olmaktadır.

Sosyal medya hesaplarındaki yazışmalar, hem hesap sahibine hem de onun arkadaşlarına/yakınlarına ait yazışmalar içermektedir. Bu yönüyle hem hesap kullanıcısı hem de onun irtibatla olduğu kişiler bakımından “özel hayatın gizliliği” ve “haberleşmenin gizliliği” gündeme gelmektedir. Hukukumuzda göre kişilik ölümle son bulacağından, kullanıcının vefatı halinde artık onun özel hayatından ya da haberleşmesinin gizliliğinden bahsetmek ve bu hakları korumaya almak mümkün olmayacaktır. Ancak, onunla irtibatla olan üçüncü kişiler için Anayasa’dan ve Türk Ceza Kanunu’ndan ileri gelen bu koruma halen geçerlidir. Öte yandan bu hesaplar ve yazışmalar, üçüncü kişilerin kişisel verilerini de içermektedir.

Özel hayatın gizliliği, kişisel verilerin korunması ve haberleşmenin gizliliği haklarının karşısında; “**miras hakkı**” da anayasal bir haktır. Bu durumda yarışan haklardan söz edilir. Bugüne değin gerek Türkiye gerekse uluslararası alanda verilen kararlara bakıldığında, burada miras hakkının üstün tutulduğu görülmektedir. Ancak elbette ki bu durum, somut olayın özelliklerine göre değişebilir.

¹⁹ Öğretide farklı ayrımlar yapılmaktadır. Örneğin: 1. Bilgisayar, tablet, akıllı telefon gibi aygıtlar ve bu aygıtlarda depolanan veriler. 2. Birtakım mesajlar içeren e-postalar. 3. Kullanıcı adı ve şifre gerektiren, Facebook, Twitter, Blogger gibi çevrimiçi hesaplar. 4. Önemli kişisel bilgileri saklayan finansal hesaplar. 5. Çevrimiçi mağazalar. Başka bir yazara göre ise dijital malvarlığı ikiye ayrılmaktadır: 1. Sabit bellek, flash bellek vb. depolanabilen yani fiziksel olarak kontrol edilebilen dijital varlıklar. 2. Çevrimiçi olarak depolanan ve kullanıcı adı ve parola gibi kimlik doğrulama işlemi kullanılarak erişilebilen, yani kontrollü olarak erişilen dijital varlıklar. Son olarak başka bir sınıflandırmaya göre ise dijital malvarlığı dörde ayrılmaktadır: 1. Kişisel hesaplar. 2. Sosyal medya hesapları. 3. Mali hesaplar. 3. İş hesapları. (bkz. Ölümünden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukuki Akıbeti, Yasemin MARAŞLI DİNÇ, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2019 (142)- dipnot: 11)

Öte yandan hesapların intikal etmesi meselesi, esasen bir *kullanıcı sözleşmesinin* intikalidir. Aksi kararlaştırılmadığı sürece, kullanıcı hesabının aktif (etkin) şekilde kullanımı yalnızca miras bırakanın kendisine özgülenmiştir; bir diğer ifadeyle, hesabın aktif şekilde kullanım hakkı, kişiye sıkı sıkıya bağlı hak özelliğini göstermekte olup terekeye dâhil değildir, dolayısıyla miras bırakana ait sosyal medya hesabını *aktif şekilde kullanım imkânı*, miras bırakanın ölümü ile ortadan kalkmaktadır. Bunun haricinde ise sosyal medya hesabına ilişkin sözleşme ilişkisi mirasçılara intikal etmektedir ve bu bağlamda, sosyal medya hesabının, miras hukukuna ilişkin genel ilkelerden hareketle ele alınması mümkündür. Bu durumun sonucu olarak da mirasçılar, söz konusu kullanıcı sözleşmesinin tarafı haline geldiklerinden, bunların hesaba ve hesap içeriğine erişimleri de mümkün olmalıdır; ancak mirasçılar, vefat edene ait sosyal medya hesabını (aktif biçimde) kullanmaya devam edemezler.²⁰

Kişi hayattayken bu hesaplarına ölümünden sonra ne olacağı ile ilgili bir seçim yapmış ve ilgili uygulamaya kaydetmiş olabilir. Örneğin ilgili mecranın ayarlar ya da seçenekler bölümünden öldükten sonra hesabının kime kalacağını seçebilir; ancak böyle bir seçim özünde bir “ölüme bağlı tasarruf” iradesi anlamına geldiğinden ve ölüme bağlı tasarruflar da şekle tabi olduğundan, Türk Hukuku açısından geçerli olmayacaktır. **Böyle bir hükmün geçerli olması için kişinin bunu geçerli şekil şartlarına uygun bir vasiyetnameye ya da miras sözleşmesine konu etmesi gerekmektedir.** Ayrıca böyle bir durumda geçerli bir vasiyetnameden ya da miras sözleşmesinden bahsedebilmek için kişinin miras sözleşmesi ya da vasiyetname yapmaya ehil olması, yani ayırt etme gücüne sahip olması, vasiyetname için 15 yaşından, miras sözleşmesi için ise 18 yaşından büyük olması şarttır

Şayet kişi sağlığında hesapları ile ilgili herhangi bir irade açıklamamışsa, Türk Medeni Kanunu’nun 653. maddesi²¹ uyarınca bu hesapların “**aile için özel anı değerinde eşya**” olarak mütalaa edilmesi gerektiği, öğretide çeşitli yazarlarca kabul edilmektedir. Mektuplar, diplomalar, madalyalar gibi malî değeri bulunmayan eşyalar, “**aile için özel anı değerinde eşya**” olarak kabul edilmektedir. Bu görüşe göre dijital veriler ve hesaplar da aynı kavram içinde değerlendirilebilir.

7

Aşağıda incelemiş olduğumuz, Alman Federal Yüksek Mahkemesi’nce Facebook ile ilgili verilen karar da bu görüşü desteklemektedir. Kararda dijital materyallerin de mektup ve günlük gibi değerlendirilerek mirasçılara intikal etmesi gerektiği ifade edilerek Berlin Eyalet Yüksek Mahkemesi’nin kararı bozulmuştur.²² Karşı görüş ise kişinin özel anı değeri olan ve erişilmesini istemediği fiziki eşyalarını saklamak için sağlığında tedbirler almasının mümkün olması ancak dijital hesaplarda bunun güç olması nedeniyle TMK m. 653 hükmünün burada uygulanamayacağını savunmaktadır.²³

Yine kullanıcı sözleşmelerine konulan “*öldükten sonra hesabın devredilemeyeceği*” yönündeki hükümler, Türk Hukuku’na göre “*genel işlem şartı*” olup geçersizdir.

²⁰ Dijital Miras - Alman Federal Mahkemesi’nin “Facebook” Kararı Üzerine Bir İnceleme, Çiğdem İleri, Tbb Dergisi 2020 (146).

²¹ Türk Medeni Kanunu md. 653: Mirasçılardan birinin karşı çıkması hâlinde, nitelikleri veya özgüledikleri amaç gereği bir bütünlük oluşturan eşya birbirinden ayırlamaz. Aile belgeleri ile aile için özel anı değeri olan eşya, mirasçılardan birinin karşı çıkması hâlinde satılamaz. Mirasçılar arasında anlaşmazlık çıkarsa sulh hâkimi, yerel âdetleri, âdet yoksa kişisel durumları göz önünde tutarak bu eşyanın, payına mahsup edilmek veya edilmemek suretiyle mirasçılardan birine özgülenmesine ya da satılmasına karar verir.

Özel kanun hükümleri saklıdır.

²² Ölümünden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukuki Akıbeti, Yasemin MARAŞLI DİNÇ, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2019 (142).

²³ Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi’nin 13.11.2020 Tarihli Kararı Çerçevesinde Dijital Terekenin Kapsamının İncelenmesi, Orhan Gazi Sarıdağ. (Eserde atf yapılan kaynak: Tekin Memiş, Cemile Turgut, “Dijital Miras Konusunda Gözden Kaçanlar”, Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 6, no. 12 (Aralık 2020): 208-209.)

- Ticari Amaçlarla Kullanılan Sosyal Medya ve Dijital Medya Hesapları

Özellikle günümüzde “YouTuber”lık, Influencer’lık gibi yeni “meslek” kollarının ortaya çıktığı düşünüldüğünde; bazı kişilerin sosyal ve dijital medya hesaplarının, kişisel yazışmaları yürütmek ve sosyalleşmek amacından çok daha ötede, reklam gelirleri elde eden, kitleleri etkileyen bir hale büründüğü bilinen bir gerçektir. Öyle ki reklam verenler, reklam verecekleri mecraı seçerken bu kişilerin izlenme oranları ile doğru orantılı şekilde seçmekte; bunun doğal bir sonucu olarak takipçisi ve etkileşimi daha fazla olan hesap sahipleri, diğerlerine oranla daha çok gelir elde etmektedir. Bu kişilere ayrıca, örneğin YouTube tarafından reklam gelirlerinden bağımsız olarak izlenme sayısına bağlı ödeme yapıldığı da bilinmektedir. Bu tür hesaplar, kişilerin sağlığında da belirli meblağlar karşılığında üçüncü kişilere satılabilmekte ve devredilebilmektedir. O halde bu hesapların maddi bir değerinin olduğu, bir “mal varlığı” teşkil ettiği günümüz dünyasında tartışmasız bir gerçektir.

Kişisel amaçlarla kullanılan sosyal ve dijital medya hesaplarında olduğu gibi bu hesapların da terekeye dahil edilmesi gerekmektedir. (Bkz. TMK md. 599) Bu hesaplar da, tıpkı kişisel amaçlarla kullanılan hesaplardakine benzer şekilde geçerli şekilde yapılmış vasiyetnameler yoluyla başkalarına bırakılabilir; ancak hesap ayarlarından elektronik form yoluyla yapılacak irade beyanı ile miras bırakılması mümkün olmayacaktır. Bu hesapların devredilmezliğine ilişkin kullanıcı sözleşmesinde hüküm bulunması, genel işlem şartı olarak kabul edildiğinden geçersiz olacaktır.

- Karma Sosyal Medya ve Dijital Medya Hesapları

Bu hesapların ekonomik bir değer teşkil eden kısımları TMK md. 599 gereği mirasçılara intikal edeceği; ekonomik değer teşkil etmeyen kısımlarının ise TMK md. 653 gereği “özel anı değeri bulunan eşya” kabul edilerek mirasçılardan birine özgülenebileceği değerlendirilmektedir.

8

b) Ölenin E-Posta ve Sair Yazışma İçerir Hesapları

Ölenin e-posta ve sair yazışma içerir hesapları da ekonomik bir değer taşıyıp taşıyamalarına göre ayrılarak; TMK md. 599 ve TMK md. 653 kapsamında değerlendirilebilir. Nitekim ABD’de verilen, aşağıda incelediğimiz Yahoo kararında da e-posta hesabına erişim yetkisi mirasçılara verilmiştir.

c) Ölenin Dijital Finansal Varlık ve Verileri (Kripto Varlık ve Jetonlar)

Sermaye Piyasaları Kanunu’ndaki tanımına göre kripto varlıklar: “**Dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji kullanılarak elektronik olarak oluşturulup saklanabilen, dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan ve değer veya hak ifade edebilen gayri maddi varlıkları**” ifade eder. Kripto varlıklar, blok zinciri teknolojisine dayanan, dijital ve merkeziyetsiz bir para birimidir. Bir merkez bankası, kamu kurumu ya da geleneksel bankalar tarafından değil; blok zincir (blockchain) adı verilen dağıtık bir sistem üzerinden, katılımcılar tarafından işletilirler. Kripto varlıklar; değişim, yatırım ya da bir mal ya da hizmete erişim amacıyla kullanılabilirler.

Kripto varlıklar, kendi içinde üçe ayrılabilir. Bunlar, ödeme jetonları (payment tokens), menkul kıymet jetonları (investment tokens) ve hizmet jetonlarıdır (utility tokens). Ödeme jetonları, mal veya hizmet alımında ya da para transferlerinde değişim aracı olarak kullanılırlar. *Bitcoin, Ether, Litecoin, XRP, Libra* gibi kripto paralar buraya dâhildir. Menkul kıymet jetonları, sahibine alacak hakkı sağlarlar ve

yatırım aracı olarak kullanılabilirler. Meselâ, *Bankera* bu kapsamdadır. Hizmet jetonları ise, blok zincire dayalı bir altyapı sayesinde mal veya hizmete dijital erişim imkânı sunarlar.²⁴

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda 7518 sayılı Kanun ile yapılan ve 2 Temmuz 2024 tarihli ve 32590 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikler ile kripto varlıklar, Türk hukukunda ilk kez bir hukuki zemine kavuşturulmuştur. Öte yandan, Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik ile de kripto varlıkların ödemelerde doğrudan veya dolaylı şekilde kullanılmayacağı; kripto varlıkların ödemelerde doğrudan veya dolaylı şekilde kullanılmasına yönelik hizmet sunulamayacağı düzenlenmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından verilen bir özeltede, kripto varlıkların ekonomik değeri taşıdığı bu itibarla mirasa konu edilebileceği, dolayısıyla veraset intikal vergisinin de konusu kapsamında değerlendirilebileceği mütalaa edilmiştir. 23.09.2020 tarih ve 60938891-120.01.02.09 (GVK:3-1)-E.33826 sayılı söz konusu özeltede, miras bırakana ait Bitcoin varlığının toplam değerinin mirasçılar tarafından veraset ve intikal vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerektiği, mirasçıların beyanname vermemesi halinde, daha sonra ödenecek vergiye mahsuben hesabın bulunduğu şirkette kripto para platformu tarafından yüzde beş oranında tevkifat yapıldıktan sonra kalan miktarın mirasçılara ödenmesi gerektiği belirtilmiştir. Ezcümle kripto paralar da ekonomik değeri taşıyan bir gayri maddi değeri olarak, Türk Medeni Kanunu'nun 599. maddesi mucibince kişinin ölümüyle birlikte mirasçılara intikal edecektir. Kripto paraların piyasa değeri değişkendir. Öte yandan, veraset ve intikal beyannamesinde kripto varlıkların Türk Lirası karşılığını belirlemek gerekmektedir. Kripto paraların değerlendirilmesinin nasıl yapılacağına dair bir kural bulunmadığı için, makul ve hakkaniyetli bir çözüm olarak ölüm tarihine en yakın tarihteki TL karşılığının esas alınması düşünülebilir.

Kripto varlıkların mirasçılara intikali işlemleri, bu varlıkların saklandığı platforma veya cüzdana bağlı olarak değişkenlik gösterir. Miras bırakan şayet kripto varlıklarını merkezi bir kripto para borsasındaki hesabında muhafaza ediyorsa (her borsa bakımından istenen evraklar ve süreç değişkenlik göstermekle birlikte) mirasçılar temel olarak ilgili borsaya mirasçılığını tespit eden veraset ilanı, ölüm belgesi gibi evraklarla başvurmalıdır. Kripto paralar şayet kişiye ait özel cüzdanlarda (soğuk cüzdan, sıcak cüzdan gibi) muhafaza ediliyorsa, bu durumda bu cüzdanlara erişim için gerekli özel anahtar ve şifrenin mirasçılar tarafından bilinmesi gerekir.

Kripto paraların terekenin hesabında dikkate alınabilmesi için, miras bırakanın ne kadar kripto paraya sahip olduğunun kesin olarak bilinmesi ve bu paralar üzerinde tasarruf edebilmek için gerekli olan şifrelerin mirasçılar tarafından erişilebilir olması gerekir. Aksi takdirde kripto paralar miras bırakanın malvarlığında olmasına rağmen, varlığı ve miktarı tespit edilemeyeceğinden terekenin hesabında dikkate alınamaz. **Bu nedenle müstakbel miras bırakan, mirasçılara ölümünden sonra kripto paralarının varlığını öğrenme olanağı sağlamalıdır.** Kripto para cüzdanına erişmek için kullanılan anahtar kelime ya da özel anahtara sahip olan herkes kripto paralar üzerinde tasarrufta bulunabilir. Bu nedenle mirasçıların kripto paralara erişim bilgilerine güvenli bir şekilde ulaşması sağlanmalıdır. Aksi takdirde yetkisiz kişilerin bu bilgileri kendi lehlerine kötüye kullanmaları ve kripto paraları kendi adreslerine ya da üçüncü şahısların adreslerine aktarmaları söz konusu olabilir.²⁵

²⁴ *Nft (Değiştirilemeyen Jeton) Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi Inheritance Of Nft (Non-Fungible Tokens) Artworks*, Doç. Dr. Mehmet Akcaal, *Tbb Dergisi*, 2022 (159).

²⁵ *Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler*, Gamze Turan Başara, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd* 14(1): 15-30 (2023).

Müstakbel miras bırakan, kripto paralarını *gözetimli (custodial)* veya *gözetimsiz (non- custodial)* cüzdanlarda saklayabilir.

Gözetimli cüzdan (custodial wallet) bir kripto para platformu tarafından yönetiliyorsa, müstakbel miras bırakanın kripto paralarına yalnızca finansal araçlar erişebilir. Bir banka ile olan sözleşme ilişkisinde olduğu gibi, burada da temelde yatan ilişki, genellikle bir vekaletle ya da sıkı sözleşmesel unsurlara sahip bir sözleşmeye karşılık gelir.²⁶ Bu durumda her ne kadar miras bırakanın ölümüyle birlikte vekalet sözleşmesinin sona ereceği sonucu ortaya çıksa da (Türk Borçlar Kanunu m.513), mirasın bir bütün olarak mirasçılara intikalini öngören külli halefiyet ilkesine (TMK m.599) uygun olarak sözleşme ilişkisinin mirasçılara geçeceğinin kabul edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.²⁷ Böylece mirasçılar, söz konusu sözleşme ilişkisinde miras bırakanın yerine geçer ve neticede sözleşmeden doğan bilgi talep etme hakkına sahip olurlar.²⁸ Bu bağlamda tedbirli ve dikkatli miras bırakan, mirasçılarının, kripto para platformu ile olan sözleşme ilişkisi hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamalıdır.²⁹

Miras bırakanın gözetimsiz (non-custodial) cüzdan kullanması halinde mirasçılarının gerekli bilgileri alabilmeleri için başvurabilecekleri hiçbir platform ya da otorite bulunmamaktadır. Bu nedenle miras bırakanın buna ilişkin bilgileri müstakbel mirasçılarının erişimine açması, başka bir deyişle “*bilmelerine olanak tanınması*” zorunludur.

Müstakbel miras bırakan, mirasçılarının özellikle gözetimsiz (non-custodial) cüzdana (PIN ya da şifre dahil) veya anahtar kelimeye erişimini sağlamalıdır. Bunu pratikte yapmanın çeşitli yolları vardır. Miras bırakana öncelikle, mevcut kripto paraların ve cüzdanların kayıtlarına (kripto varlık envanterine) ek olarak, cüzdan PIN ya da şifre bilgisinin ve anahtar kelimenin muhafaza edildiği yerin bilgisini de içeren bir kripto erişim planı oluşturması önerilir.

Bu durumda, vasiyetname içerisinde şifrelere yer verilmeksizin sadece kripto erişim planının nerede bulunacağı, kimler tarafından erişilmesinin istendiği belirtilebilir. Ayrıca vasiyetnameye kripto varlıklara özel bir ek hazırlanıp, bu eke yalnızca belirli mirasçılarının erişilmesi yönünde vasiyetnameye hüküm konulabilir.

Miras bırakan, kripto para platformlarına erişim için hizmet sağlayıcıyla yaptığı sözleşmede dijital verilerinin mirasçılarla paylaşılmasına yönelik hükümlere yer verebilir. Buna ilaveten uygulamada çeşitli şifre saklama yazılımlarının kullanımı da yaygındır. Örneğin 1Password, LastPass, Bitwarden gibi yazılımlar, çeşitli uygulamalarda kullandığınız şifrelerinizi güvenli saklamaya izin veren yazılımlardır. Bu yazılımlar vasıtasıyla, ölüm halinde bu şifrelere kimin ya da kimlerin erişebileceği belirlenebilir. Miras bırakan bu yöndeki iradesini çoğunlukla elektronik bir form üzerinde açıklar. Ölüme bağlı tasarrufların sıkı şekil kurallarına tabi olması karşısında miras bırakanın elektronik form üzerinden

²⁶ Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler, Gamze Turan Başara, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd 14(1): 15-30 (2023) (Eserde atf yapılan kaynak: BREITSCHMID, Peter/MATT, Isabel: “Informationsansprüche der Erben und ihre Durchsetzung”, *successio*, (2), 2010, s.91; KÜNZLE, Hans Rainar: “Auskunftspflichten gegenüber Erben”, *successio*, (4), 2012, s.256.)

²⁷ Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler, Gamze Turan Başara, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd 14(1): 15-30 (2023) (Eserde atf yapılan kaynak: Halil, AKKANAT Ölümün Özel Hukuk İlişkilerine Etkisi, Filiz Kitabevi, İstanbul 2004 s.148; GEIGER, Alexandra/KELLER, Stefan: “Kryptowährungen in der Nachlassplanung und -abwicklung“, *successio*, (3), 2021 s.264.)

²⁸ Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler, Gamze Turan Başara, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd 14(1): 15-30 (2023) (Eserde atf yapılan kaynaklar: KÜNZLE, Hans Rainar: “Auskunftspflichten gegenüber Erben”, *successio*, (4), 2012, s.256. BREITSCHMID, Peter/MATT, Isabel: “Informationsansprüche der Erben und ihre Durchsetzung”, *successio*, (2), 2010, s.92)

²⁹ Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler, Gamze Turan Başara, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd 14(1): 15-30 (2023)

açıkladığı paylaşmaya yönelik tasarrufu, TMK’nın 531 vd. maddeleri kapsamında öngörülen şekil kurallarına aykırılık nedeniyle sakat olup ilgililer TMK’nın 557. maddesi uyarınca iptalini talep edebilir.³⁰ **Bu sebeple yukarıda da bahsettiğimiz kural kripto varlıklar için de geçerlidir; kripto varlıklarını sağlığında mirasçılara paylaştırmak isteyen müstakbel miras bırakan; bunlara ait şifreleri bırakırken de şekil kurallarına uygun şekilde bir vasiyetname ya da miras sözleşmesine konu etmelidir ki herhangi bir geçersizlik iddiası ile karşılaşılmasın.**

Yukarıda da belirtmiş olduğumuz gibi kripto varlıklarla ilgili bir paylaşırma iradesi olan miras bırakan, yapacağı vasiyetnamenin içeriğinde, yalnızca kripto erişim planının ya da şifrelerin muhafaza edildiği yeri belirtmeli, ancak özel anahtar ya da anahtar kelime gibi erişim bilgileri kesinlikle belirtmemelidir. Yukarıda da bahsettiğimiz üzere miras bırakan bunu, vasiyetnameye kripto varlıklara özel bir ek hazırlayıp, bu eke yalnızca belirli mirasçılarının erişmesi yönünde vasiyetnameye hüküm koyarak da gerçekleştirebilir. Aksi takdirde tecrübeli bir mirasçı, vasiyeti yerine getirme görevlisi, vasiyet alacaklısı ve hatta üçüncü bir kişi, vasiyetname açıldıktan sonra kripto paraları ele geçirebilir ya da kullanıcılarının kim olduğunun tespit edilemeyeceği başka bir adrese aktarabilir.³¹ Finansal aracı olmadığı için mirasçılarının cüzdana erişimi kontrol edilemez ya da geri alınamaz.

Miras bırakanın kripto varlıklarına ilişkin erişim planını ve şifreleri bir banka kasasında saklaması halinde ise daha kontrollü bir durum oluşturulabilir. Banka kasalarının içeriğinde bulunanlar, kasa sahibinin ölümünden sonra sulh hâkimi tarafından yapılacak tespit hariç, ancak vergi dairesince görevlendirilmiş yetkili bir memuru nezdinde açılır ve tespit edilir. Bu tespit neticesinde kasadan çıkan varlıklar tutanak altına alınır. Bu durumda, kripto paraların nerede tutulduğuna ilişkin ya da hesabın varlığına ilişkin tespit yapılmış olur ve daha güvenli ilerlemek mümkün olabilir. Kişinin sağlığında bir vasiyet bırakıp banka kasasındaki hangi bilgilere/varlıklara kimin erişeceğini kararlaştırması ise burada hayati öneme sahip olacaktır; akdi takdirde bu bilgilere/varlıklara tüm mirasçılar erişebilecektir.

11

Öte yandan mirasçılar, Türk Medeni Kanunu’nun 589. maddesi uyarınca, terekenin tespiti için Sulh Hukuk Mahkemesi’ne başvurarak “*terekenin tespiti*” talebinde bulunabilir. Bu dava türü, kripto varlıkları varlığını tespit etmek için başvurulabilecek bir yoldur. Bu durumda Mahkeme, teknik olarak bu varlıkların bulunabilmesi için bilirkişi incelemesi yaptırabilir, ölenin bilgisayar, hard disk gibi dijital varlıklarını inceleyerek tereke içindeki kripto varlıkların tespitini olanaklı kılabilir.

Burada kripto paralara yetkisiz erişim iddiasını konu alan ve Bitcoin ile ilgili olarak Dünya genelinde en çok dikkat çeken dava olarak ABD’de Ira Kleiman tarafından Craight Wright’a karşı açılan Bitcoin mülkiyetine ilişkin tazminat davası dikkat çekmektedir. D. Kleiman’ın ölümünden sonra kardeşi I. Kleiman mirasçı sıfatıyla açtığı davada 1 milyon BTC’nin yarısının kardeşine ait olduğunu ve mirasçı sıfatıyla kendisine verilmesini talep etmiştir. Davacı, Wright’ın D. Kleiman’a ait Bitcoinleri, özel anahtarlarını kullanarak haksız bir şekilde mülkiyetine geçirdiğini iddia etmiştir. Yapılan yargılama sonucunda Mahkeme, 1 milyon Bitcoin’in yarısını davacı I. Kleiman’a ödenmesine hükmetmiştir. Bu ödemenin yapılabilmesi için Bitcoinlerin muhafaza edildiği hesabın özel anahtarının ibraz edilmesi gerekmiş ve mahkeme kararda Wright’ın özel anahtarı ibraz etmesini belirtmiştir. Mahkeme’nin bu kararına karşı, davalı tarafından yapılan itiraz üzerine verilen kararda ise, Wright’ın davacılar 500 bin Bitcoin ödemesine dair karar kaldırılmıştır. Ancak Mahkeme D. Kleiman ve Wright’ın birlikte

³⁰ Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler, Gamze Turan Başara, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd 14(1): 15-30 (2023).

³¹ Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler, Gamze Turan Başara, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd 14(1): 15-30 (2023)

kurdukları şirket üzerinden yaptıkları Bitcoin madenciliği çalışmalarında elde ettikleri bilgi ve verilerin şirketin fikri mülkiyet hakkına konu olması nedeniyle Wrigth'ı tazminata mahkûm etmiştir.³²

Yetkisiz bir kişi tarafından kötüye kullanım riskini ortadan kaldırmak için, miras bırakanın, teknik özelliklere ve aynı zamanda miras hukuku hükümlerine uygun olarak başvurabileceği çeşitli seçenekler vardır. Bunlardan biri, bir işlemi imzalamak ve gerçekleştirmek için birden çok özel anahtar gerektiren çoklu imzadır. Böylece müstakbel miras bırakan, miras ortaklığının tek bir üyesinin değil, bilakis hepsinin birlikte kripto paralara erişebilmesini sağlayabilir. Burada miras ortaklığının yönetimi bakımından TMK'nın 640/II. maddesinde öngörülen oybirliğiyle tasarruf ilkesi, “*Shamir's Secret Sharing*” (*Shamir'in Gizli Paylaşımı*) yöntemi ile sağlanabilir. Bu yöntemle göre, rastgele seçilmiş 12 ila 24 kelimeden oluşan anahtar kelime üç parçaya bölünür ve daha sonra miras bırakanın sağlığında üç mirasçısına dağıtılır. Bu durumda mirasçılar, anahtar kelimeyi kullanarak cüzdanı geri yükleyebilmek ve kripto paralara erişebilmek için birlikte hareket etmek zorundadırlar.³³

Mirasçının kripto paralara yetkisiz erişimi, TMK'nın 610/II. maddesi uyarınca mirası ret hakkının düşmesi sonucunu doğurur; zira tereke üzerinde bir tasarruf işlemi gerçekleşmiş olur. Diğer mirasçılar miras bırakanın terekesinde kripto paraların bulunduğu haberdar olduğu sürece, söz konusu mirasçıya karşı miras sebebiyle istihkak davası (TMK m.637) ve paylaşma davası (TMK m.642) açabilirler. Diğer taraftan özel anahtar ya da anahtar kelime bilgisine ulaşan vasiyet alacaklısı, kripto paralar üzerinde doğrudan tasarruf etme yetkisine sahip olur ve böylece kripto paraları kendi adresine aktarabilir. Bu durumda saklı paylı mirasçılar, saklı paylarının ihlali halinde, TMK'nın 519 ve 604. maddelerine dayanarak vasiyet alacaklısının adresine aktarılmış olan kripto paraların tenkisini ve geri verilmesini talep edebilirler. Son olarak, müstakbel miras bırakana, malvarlığında bulunan kripto paralar ve bunlara erişim konusunda mirasçılara yardımcı olmak üzere, kripto para konusunda bilgi sahibi olan bir vasiyeti yerine getirme görevlisi ataması önerilebilir.³⁴

12

Öte yandan, değiştirilemeyen jetonların (NFT) Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu anlamında bir eser olarak değerlendirilmesi gerektiği de tartışılmaktadır. Değiştirilemeyen jetonların Fikir ve Sanat Eserleri kapsamında eser sayılabilmesi için hem sahibinin hususiyetini taşıması hem de kanunda sayılan eser türlerinden birine dahil olması gerekmektedir. (*Örneğin müzayede evi Sotheby tarafından 2021 yılında 5,1 milyon Amerikan dolarına alıcı bulan Refik Anadol'a ait “Machine Hallucinations–Space: Metaverse” isimli eser, kanun anlamında bir eser sayılabilecektir.*)³⁵ Değiştirilemeyen jeton, bir yazılım vasıtasıyla da oluşturulabilir; ancak sahibinin hususiyetini taşııyorsa ve bir yazılım ya da sistem tarafından otomatik olarak, müdahalesiz oluşturuluyorsa bu durumda Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında bir eserden söz edilemeyecektir.

Şayet değiştirilemeyen jetonlar sahibinin özelliklerini taşıyorsa ve “sanat eseri” kapsamında değerlendirilecekse bunun intikali fikri ve sınai hakların intikali gibi düşünülmelidir. Bu durumda eser sahibinin mali hakları mirasçılara geçerken, manevi haklar intikal etmeyecektir. Değiştirilemeyen jeton niteliğindeki sanat eserlerine ilişkin malî hakların ölüme bağlı tasarruflara konu edilmesi de

³² Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler, Gamze Turan Başara, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd 14(1): 15-30 (2023)

³³ Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler, Gamze Turan Başara, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd 14(1): 15-30 (2023)

³⁴ Kripto Paralarla İlgili Miras Hukukuna Özgü Temel Meseleler, Gamze Turan Başara, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi – İnühfd 14(1): 15-30 (2023)

³⁵ Nft (Değiştirilemeyen Jeton) Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi Inheritance Of Nft (Non-Fungible Tokens) Artworks, Doç. Dr. Mehmet Akcaal, Tbb Dergisi, 2022 (159).

mümkündür. Ancak, bunun için kanunda aranan sıkı şekil şartlarına uyulmuş olması gerekir. Aksi takdirde, yapılan ölüme bağlı tasarruf hüküm ve sonuç doğurmaz.³⁶

Eser niteliği taşımayan değiştirilemeyen jetonların ise, Türk Medeni Kanunu’nun 599. maddesi gereğince bir ekonomik değer ihtiva etmesi sebebiyle mirasçılara intikali gerektiği değerlendirilmektedir.

d) Ölenin bilgisayar, tablet, USB gibi donanımlarında yer alan fotoğraf ve veriler

Ölenin bilgisayar, tablet, USB gibi donanımlarında yer alan fotoğraf ve veriler, ticari olmadıkları sürece TMK. md. 653 kapsamında “özel anı değeri olan” eşya olarak kabul edilmelidir kanaatindeyiz. Bu bilgilerin ticari değer ihtiva etmesi halinde ise ekonomik varlık olarak terekeye intikali söz konusu olmalıdır.

3- Dijital Mirasa İlişkin Yargı Kararları

Dünyada ve ülkemizde de dijital miras konusu yavaş yavaş yargı kararlarında kendine yer bulmaya başlamıştır. ABD’de bazı eyaletlerde dijital bilgilerin mirasçılara intikaline ilişkin düzenlemeler yapılırken bazı eyaletlerde bu hususta henüz düzenleme yapılmadığı dikkat çekmektedir. Örneğin Indiana’da da 2007 yılında yapılan kanuni düzenlemelerle miras bırakan sadece e-mailleri değil, dijital bilgilerinin birer fotokopisinin alınabileceği düzenlenmiştir.³⁷ Türkiye’de ise henüz dijital miras ile ilgili kanuni bir düzenleme mevcut olmayıp, kanuni bir düzenleme yapıncaya değin genel miras kuralları mahkemelerce kıyas yoluyla somut olaylara uygulanacaktır.

Elektronik posta hesabının mirasa konu olup olamayacağı hususu ilk olarak ABD’de yargı önünde gündeme gelmiştir. 2004 yılında Irak’ta görev yaparken savaşa katıldıktan 2 ay sonra hayatını kaybeden Onbaşı Justin Ellsworth, 2 aylık süreçte ailesine ve yakınlarına e-postalar göndererek savaşa yaşadıklarını anlatmış, babası ise bu e-postaları birleştirerek yayımlamak istemiş ve ölümünün ardından ailesi Yahoo e-postalarına ulaşmak için Yahoo’ya talepte bulunmuştur. Yahoo’nun hizmet şartlarında yer alan “devredilemezlik” kaydı sebebiyle talepleri Yahoo tarafından geri çevrilmiştir.³⁸ Yahoo gibi LinkedIn, Instagram, META, Snapchat ve diğer hizmet sağlayıcılarının da sıklıkla kullandığı bu madde Türk Hukuku’nda **genel işlem koşulları** olarak değerlendirilmektedir.³⁹ Bunun üzerine askerin ailesi tarafından bu uyuşmazlık yargıya taşınmış ve Michigan’da açılan davada mahkeme tarafından **sosyal medya hesaplarının terekeye dâhil olduğu ve mirasçılara intikal etmesi gerektiğine** karar verilmiştir. Yahoo, Mahkeme kararının ardından aileye, miras bırakana ait hesaba erişim izni vermek ya da kullanıcı adı ve şifre bilgilerini paylaşmak yerine **elektronik postaların 10.000 sayfadan oluşan bir kopyasını teslim etmiştir**.

³⁶ Nft (Değiştirilemeyen Jeton) Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi Inheritance Of Nft (Non-Fungible Tokens) Artworks, Doç. Dr. Mehmet Akcaal, Tbb Dergisi, 2022 (159).

³⁷ Mirasbırakanın Dijital Bilgilerinin Mirasçılara Geçiş (Dijital Tereke), Nurten İNCE AKMAN. (Eserde atıf yapılan kaynak: UHRENBACHER, Pia Elisa: Digitales Testament und digitaler Nachlass, Peter Lang Frankfurt am Main 2017)

³⁸ Çoğu hesabın hizmet şartları, söz konusu hesabın başkalarına devrini yasaklamaktadır. Bu nedenle ABD’de böyle bir yasaklayıcı hükmün bulunmasının kişilerin sosyal medya hesaplarının devri için yapılacak emlak planlama önünde bir engel oluşturduğu savunulmaktadır. Öte yandan bazı hesapların hizmet şartları yeterince açık hüküm içermeyebilir. Örneğin LinkedIn, hesabın başkasına devredilemeyeceğini düzenlemekle birlikte ölüme ilişkin bir hüküm içermemektedir. YouTube da aynı şekilde kullanıcının ölümüne ilişkin bir hüküm içermemekte fakat benzer bir devredilemezlik şartına sahiptir. (Bkz. Ölümünden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukuki Akıbeti, Yasemin MARAŞLI DİNÇ, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2019 (142)- dipnot: 15. (Dipnotta atıf yapılan kaynak: Pinch Rachel, “Protecting Digital Assets after Death: Issues to Consider in Planning for Your Digital Estate”, Wayne Law Review, Vol. 60, pp. 545-565)

³⁹ Dijital Varlıkların Miras Yoluyla İntikali Inheritance of Digital Assets, BÜYÜKSAĞIŞ, E., ÖZYİĞİT, S., FALAY, S. M., BULDAĞ, İ. E., ve OKUR, M. S., Yargıtay Dergisi, 2021, s.342.

Almanya’da ise kişinin ölümünden sonra “Facebook” hesap şifresinin ölenin ailesine verilir verilemeyeceği hususu dava konusu edilmiştir. Bu dava üzerine Alman Federal Mahkemesi’nin verdiği karar emsal niteliktedir. Berlin’de yaşayan 15 yaşında bir kız çocuğu, Berlin’de bir metro durağında ölü bulunmuştur. Kız çocuğunun ebeveynleri, bu ölümü şüpheli bularak olayın intihar mı yoksa cinayet mi olduğunun tespiti için kızlarının Facebook hesabına erişmek istemiş, ilgili hesap Facebook tarafından ölüm sonrası Facebook tarafından “*anıtlaştırılmış*” olarak güncellendiğinden ve bu nedenle anne tarafından erişim sağlanamadığından; aile, hesaba ait şifrelerin kendilerine verilmesi için Facebook’a başvurmuştur. Ailenin bu talepleri, ölen kızın ölmeden önce hesabının kime miras kalacağını belirlememiş olması, kullanıcı sözleşmesi genel işlem şartları ve Telekomünikasyon Kanunu’nun 88. maddesinin 3. fıkrasında ifadesini bulan “*telekomünikasyonun gizliliği*” ilkesi gereğince Facebook tarafından reddedilmiştir. Facebook’tan alınan red cevabı üzerine aile, Berlin Eyalet Mahkemesi’nde Facebook aleyhine dava açmıştır. Eyalet Mahkemesi, ailenin talebini kabul etmiştir. Bunun üzerine Facebook, karara itiraz ederek uyuşmazlığı bir üst mahkemeye taşımıştır. Berlin Eyalet Yüksek Mahkemesi, Facebook’un temyiz talebini kabul ederek telekomünikasyonun gizliliği prensibine vurgu yapmış; vefat eden küçük kızın kullanıcı hesabından gerçekleştirilen ve Facebook’un servis sunucuları üzerinde saklanan iletişim geçmişinin içeriğini ve koşullarını miras bırakanın mirasçılara bildirilmesinin hukuken mümkün olmadığını vurgulamıştır. Bunun üzerine aile konuyu bir üst mahkeme olan Federal Mahkeme’ye taşımıştır.

Sosyal medya hesaplarının hukuki açıdan ne şekilde sınıflandırılıp ele alınacağını değerlendiren Federal Mahkeme, Alman miras hukukunun en temel prensibi olan “*külli halefiyet ilkesi*”nden (*Universalsukzession*) yola çıkarak, dijital miras konusunun da Alman Medeni Kanunu’nun miras hukukuna ilişkin maddeleri kapsamında ele alınabileceğini ifade etmiştir. (*Külli halefiyet ilkesi, Türk miras hukukunda da geçerli bir ilke olup; mirasın bir bütün olarak kendiliğinden mirasçılara geçeceğini ifade eden ilkedir.*) Federal Mahkeme; kararında, Telekomünikasyon Kanunu ve Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Yönetmeliği’nin koruma amaçlarından uzak bir konum benimsemiş ve telekomünikasyonun gizliliği ya da kişisel verilerin korunması ilkelerinin dijital miras bakımından istisnai bir hukuki muameleyi haklı çıkarmayacağını belirtmiştir.⁴⁰

Türk hukukunda da var olan külli halefiyet ilkesi gereğince, miras bırakanın mal varlığına ilişkin hak ve ilişkileri (kişiliğe bağlı unsurları içerse bile) kural olarak miras yoluyla bir bütün olarak mirasçılara intikal eder. Federal Mahkeme de, kullanıcın Facebook ile yaptığı kullanıcı sözleşmesini bu bağlamda “*intikali mümkün*” bir değer olarak ele almış; ölen çocuğa ait kullanıcı hesabının aileye “*miras kaldığını*”, bir başka deyişle ölümle birlikte kullanıcı sözleşmesinin tarafının değiştiğini; bu sebeple de kullanıcı adı ve şifresinin verilmemesinin hukuka uygun olmayacağını değerlendirmiştir. Federal Mahkeme; kullanıcı hesabı içeriklerinin ölenin şahsına bağlı haklara mı yoksa miras yoluyla intikal edebilen malvarlıksal haklara mı ilişkin olduğuna yönelik bir ayırım yapılamayacağına işaret etmiştir. Mahkemeye göre nasıl ki miras bırakana ait günlükler ile kişisel mektuplar mirasçılara kalmaktadır; aynı şekilde Facebook kullanıcı hesabının da mirasçılara intikal etmesinde bir engel yoktur.

ABD’de kayyımın vasiyetnamede dijital hesaplara erişim yetkisinin vasiyetnamede açıkça yer almamasından dolayı murisin mail hesabına erişim izni vermeyen Yahoo şirketine karşı açılan davada ilk derece mahkemesinin vermiş olduğu “*kayyımın her halükârda murisin dijital hesaplarına*

⁴⁰ Ölümünden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukuki Akıbeti, Yasemin MARAŞLI DİNÇ, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2019 (142)

erişebileceğine” dair karar, Massachusetts Federal Mahkemesi ve ABD Yüksek Mahkemesi tarafından onanmıştır.⁴¹

Yine ABD’de Benjamin Stassen isimli gencin intihar etmesi neticesinde ailesi Gmail (Google) ve Facebook hesabının erişimi için Wisconsin ilk derece mahkemesine başvurarak mahkemeden davalı şirketlerin murisin hesabına erişim sağlaması gerektiğine dair karar almıştır. Google karara uymak suretiyle doğrudan erişim sağlamış, Facebook ise verileri üçüncü kişiler ile paylaşmamak kaydıyla erişim imkânı tanımıştır.⁴²

Ülkemizde bu konuda verilmiş tek karar ise, Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi’nin E.2020/1149 K.2020/905 sayılı ve 13.11.2020 tarihli ilamı ile verilen karardır. Karara konu olayda Denizli 4. Sulh Hukuk Mahkemesi’nde tereke tespit talebiyle bir dava açılmıştır. Terekenin tespitini isteyen taraf; eşinin trafik kazasında vefat ettiğini, geride mirasçı olarak kendisinin ve çocuklarının kaldığını, miras bırakanın ölmeden evvel kullandığı telefonunda iCloud sisteminde pek çok fotoğrafının, videosunun, notlarının ve sair verilerinin bulunduğunu, bu verilere erişmek için ölenin Apple ID denilen parolasına ihtiyaç bulunduğunu, bu hesapta maddi değeri bulunan hediye çekleri ve kuponların yer aldığını belirtmiş ve mahkemeden ölenin Apple ID ve bu ID ile ilişkili hesapların sahibi olduğuna dair tespit yapmasını talep etmiştir.

İlk derece mahkemesi tarafından yapılan yargılama neticesinde ***"davacının murise ait Apple marka cep telefonunun iCloud hesabındaki fotoğraf, video, ses kayıtları, medya dosyaları, maillere ulaşmak için murisin terekesinin tespitine, icloud kimliğinin terekenin aktifinde kabul edilerek iCloud hesabına ulaşılması için karar verilmesini talep ettiği, TMK’nın 589.maddesine göre tereke tespitinde murisin mal ve haklarının tespit edilmesinin amaçlandığı, murise ait cep telefonunda bulunan iCloud hesabına erişilmesi ile murisin özel hayatının gizliliğinin ihlal edileceği, iCloud hesabına erişilmeden cep telefonundan telefonda kayıtlı resimlere murisin mirasçıları tarafından ulaşılabileceği, davacının talebinin tereke tespitine konu edilemeyeceği"*** gerekçesiyle talebin reddine karar verilmiştir. Karar, davacı tarafından istinaf yasa yoluna taşınmıştır.

Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi ise kararı başvuru lehine kaldırmıştır. Bu karar, ülkemizde dijital miras ile ilgili verilen ilk karar olduğundan kritik öneme sahip olup; mahkemenin dijital mirasa bakış açısı ve yorumlama ilkeleri açısından önemli fikirler vermektedir. Mahkeme kararının gerekçesinde, günümüzde dijital mal varlığının yadsınamaz ve göz ardı edilemez bir gerçeklik olduğuna değinilmiş; kripto para adı verilen ve uluslar arası ödemelerde dahi kullanılmaya başlanmış dijital sistemlerin var olduğu, yine astronomik reklam gelirleri sağlayan sosyal medya hesaplarının gün geçtikçe arttığı, aynı şekilde YouTube ve benzeri dijital platformlarda salt reklam geliri ve hatta ücretli üyelik sistemi ile hizmet veren kanallar oluşturulduğu bir ortamda dijital mal varlığı ve dijital miras ile ilgili olarak yasal bir düzenleme bulunmadığı belirtilmiştir. Bölge Adliye Mahkemesi, murisin e-posta hesabı ve buna bağlı olarak kullanılan sosyal medya hesaplarını, dijital cüzdan hesaplarını ve benzeri maddi değer ifade eden hesapları Türk Medeni Kanunu’nun 599.

⁴¹ Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi’nin 13.11.2020 Tarihli Kararı Çerçevesinde Dijital Terekenin Kapsamının İncelenmesi, Orhan Gazi Sarıdağ. (Eserde atf yapılan kaynak: *Ajemian v. Yahoo! Inc.: Massachusetts Supreme Judicial Court Holds that Personal Representatives May Provide Lawful Consent for Release of a Decedent’s Emails*, Harvard Law Review, no. 131, s. 2081-2088, erişim tarihi: Mayıs 09, 2022, https://harvardlawreview.org/wpcontent/uploads/2018/05/2081-2088_Online.pdf)

⁴² Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi’nin 13.11.2020 Tarihli Kararı Çerçevesinde Dijital Terekenin Kapsamının İncelenmesi, Orhan Gazi Sarıdağ. (Eserde atf yapılan kaynak: *Karar yayımlanmamıştır. "Digital Afterlife: What Happens To Your Online Accounts When You Die?"* erişim tarihi: Mayıs 09, 2022, <https://www.nbcnews.com/nightly-news/digital-afterlife-what-happensyour-online-accounts-when-you-die-flna807644>, *"Parents Try To Force Facebook To Yield Up Sons Digital Estate"* erişim tarihi: Mayıs 09, 2022, <https://www.buckles-law.co.uk/blog/parents-try-to-force-facebook-to-yield-up-sons-digital-estate/>)

maddesi kapsamında terekesine dahil kabul etmiş ve mirasçılara intikal etmesi gerektiğine hükmetmiştir.

4- Değerlendirme ve Sonuç

Günümüzde teknolojinin vardığı nokta, geleneksel anlamdaki mal varlığı algısını değiştirmiş ve “*dijital mal varlığı*” kavramını gündeme getirmiştir. Dijital mal varlığı da gerekli şartların varlığında tıpkı maddi mal varlığı gibi miras hukukunun konusuna dahil olacak, mirasçılara intikal edebilecektir. Henüz bu konuda ülkemiz ve dünyada yeterli sayıda yargı kararı bulunmasa da, mevcut geleneksel kanunların kıyas yoluyla yorumlanması yoluyla emsal nitelikte yargı kararları ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu kapsamda sosyal medya hesapları, e-posta içerikleri, kripto varlıklar, kullanıcı sözleşmeleri gibi pek çok varlık, dijital tereke içinde değerlendirilmektedir. Teknolojinin ilerleme hızı ve dijital varlıkların gitgide somut varlıkların yerini aldıkları düşünöldüğünde gerek ülkemizde gerekse dünyada bu varlıklar üzerinde tasarrufa ilişkin hususların kanunlar ile düzenleme altına alınması kaçınılmaz gözükmektedir. Söz konusu kanunlar düzenleninceye kadar yargı mercileri, bu konudaki ihtilafları klasik borç ve miras ilişkileri kapsamında, somut olayın özelliklerini gözeterek adilane bir çözüme ulaştırmaya çalışmalıdır.

Avukat Ayşenur Demirtürk
Gültekin Hukuk Bürosu